

КОМЕНТАРІ
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
щодо звіту експертної групи про результати акредитації освітньої-професійної програми
23240 «Переклад із португальської та з англійської мов»,
рівень вищої освіти Бакалавр, спеціальність 035 Філологія
(спеціалізація 035.053 романські мови та літератури (переклад включно), перша - португальська)

Співпрацю з експертною групою під час візитів було організовано ефективно, спілкування з експертами під час фокус-груп відбувалося в дружній професійній атмосфері, тому зустрічі були результативними. Висловлюємо подяку експертам за ґрунтовний аналіз освітньої діяльності за ОП «Переклад із португальської та з англійської мов». Вважаємо за необхідне надати пояснення щодо окремих недоліків та рекомендацій, зазначених шановними експертами. Для зручності наші коментарі структуруємо відповідно до окреслених у звіті критеріїв (виявлених позитивних практик, недоліків, наданих рекомендацій).

Звіт ЕГ	Коментар КНУТШ
Критерій 1. Проєктування освітньої програми: Звіт ЕГ: Рівень В.	
Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм За результатами аналізу документації та зустрічей зі стейкхолдерами ЕГ встановила, що ОП «Переклад з португальської та з англійської мов» загалом відповідає вимогам до проєктування та визначення цілей. ЕГ констатує, що всі результати, визначені стандартом вищої освіти, можуть бути досягнуті через програмні результати навчання (підкритерій 1.1). Професійний стандарт відсутній. Програма має чітко артикульовану місію, яка повністю інтегрована у стратегічний контекст КНУ імені Тараса Шевченка та Навчально-наукового інституту філології (підкритерій 1.3). Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначено з урахуванням потреб заінтересованих сторін (підкритерій 1.4). Під час формулювання цілей та ПРН було взято до уваги тенденції розвитку спеціальності та спеціалізації, потреби ринку праці в контексті галузі та регіону. На етапі проєктування ОП було вивчено досвід аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм з перекладу, що відобразилося в Сторінка 5 змістовому наповненні ОК (підкритерій 1.5). Позитивні практики: ОП демонструє високу технологічну релевантність через інтеграцію інструментів ШІ, засобів локалізації та військового перекладу у відповідь на актуальні запити ринку. Завдяки ґрунтовному бенчмаркінгу вітчизняного та європейського досвіду, ОП забезпечує якісне розмежування мовної і фахової підготовки та розвиток навичок міжкультурної медіації. Визначено рівень відповідності «В», оскільки вимоги Критерію виконано повністю в частині підкритеріїв 1,2, 1,3, 1,4, 1,5. Вимоги підкритерію 1.1 виконані частково (виявлений недолік – несуттєвий). На ОП	Дякуємо шановним експертам за ґрунтовний аналіз освітньої діяльності за критерієм 1 за висловлені рекомендації. Водночас хочемо надати такі пояснення. Програма передбачає підготовку фахівців за спеціалізацією 035.053 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – португальська. Вона не передбачає присвоєння спеціалізації з англійської мови, оскільки основний фокус навчання спрямований саме на португальській, тоді як англійська виступає додатковою мовою перекладу. Для тих, хто прагне отримати рівноцінну підготовку з англійської, існує окрема програма «Переклад з англійської та другої західноєвропейської мови», де англійська є основною. Оскільки студенти вступають на програму вже з високим рівнем володіння англійською мовою, що є однією з ключових вимог для зарахування, логічним є виділення більшої кількості кредитів на опанування португальської, яка вивчається з нуля. Такий підхід відповідає міжнародній практиці у програмах, що поєднують основну та додаткову мови перекладу. Водночас маємо зазначити, що у новій ОП <i>Переклад із португальської та з англійської мов</i>, редакції 2025 року, https://drive.google.com/file/d/1ocv9K_3273vPOQOuYXyrwvsuSYKrDvU/view вже збалансовано кількість кредитів з виробничої практики обох мов. Зокрема, введено ОК 23 «Виробнича перекладацька практика з відривом від теоретичного навчання (португальська мова)» - 6 кредитів та ОК 24 «Виробнича перекладацька практика з відривом від теоретичного навчання (англійська мова)» – 6 кредитів.

Звіт ЕГ	Коментар КНУТШ
відсутні практики, що мають зразковий та/або інноваційний характер. Недоліки Несуттєвий недолік: за підкритерієм 1.1 виявлено дисбаланс проєктування ОП у розподілі навантаження між першою (португальською) та другою (англійською) мовами, що потребує корекції для досягнення задекларованої мети щодо формування рівнозначних навичок у обох мовних парах. Недолік є несуттєвим, оскільки не впливає на досягнення ПРН і може бути усунений при найближчому перегляді ОП. Рекомендації До перегляду ОП у 2026 році гаранту та групі розробників забезпечити більш збалансоване представлення фахових філологічних і перекладацьких компонентів для обох мовних пар (в обов'язковій і вибірковій частинах) з метою досягнення заявленої підготовки здобувачів до рівнозначного міжмовного посередництва.	
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми: Звіт ЕГ: Рівень В.	
Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм ЕГ вважає, що освітня програма загалом відповідає критерію 2, оскільки її обсяг і структура узгоджуються з вимогами законодавства та фактичним навантаженням (2.1, 2.7), зміст ОК у цілому забезпечує досягнення ПРН та формування ЗК і ФК (2.2, 2.3). Водночас виявлено окремі недоліки, зокрема недостатню наочність структурнологічної схеми та певну диспропорцію у розподілі кредитів між мовами, що дає підстави констатувати часткову відповідність підкритерію 2.2. ОП створює належні умови для формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів (2.4), передбачає практичну підготовку, релевантну професійній діяльності (2.5). Формування соціальних навичок реалізується системно та ефективно (2.6), а структура й ОК загалом забезпечують виражену Сторінка 9 практикоорієнтованість підготовки (2.8). ОП інтегрує підходи, спрямовані на досягнення Цілей сталого розвитку, що відображається у змісті компетентностей та освітніх компонентів (2.9). Недоліки ЕГ відзначає, що всі недоліки є несуттєвими, усвідомлені групою забезпечення і перебувають у стані удосконалення: 1. Недостатня чіткість відображення взаємозв'язків між ОК у структурно-логічній схемі ОП. 2. Диспропорція у розподілі	Дякуємо за надані зауваження та рекомендації. Ми високо цінуємо аналіз експертної групи та готові надати роз'яснення. 1. З приводу зауважень щодо недостатньої чіткості відображення взаємозв'язків між ОК у структурно-логічній схемі ОП «Переклад із португальської та англійської мов» хочемо надати такі пояснення. Освітня програма як <i>«єдиний комплекс освітніх компонентів (навчальних дисциплін, індивідуальних завдань, практик, контрольних заходів тощо), спрямованих на досягнення передбачених такою програмою результатів навчання»</i> впроваджується в освітній процес на підставі двох взаємодоповнювальних документів: опису ОП та навчального плану ОП. Відповідно до п. 2.9. Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка, сутолого згідно зі ст. 9 та ст.10 Закону України Про вищу освіту, - <i>«Опис Освітньої програми включає: профіль програми (опис мети програми, програмних компетентностей і результатів навчання, особливостей викладання, оцінювання та ресурсного забезпечення, вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за програмою тощо); перелік компонентів (складових) освітньої програми; структурно-логічну схему програми; опис форм атестації здобувачів освіти; матриці забезпечення компонентами програми програмних компетентностей і результатів навчання. Додатком до Освітньої програми є навчальний план, що визначає (у кредитах ЄКТС) перелік та обсяги навчальних дисциплін, послідовність їх вивчення; форми про ведення навчальних занять, їх обсяг; графік навчального</i>

Звіт ЕГ	Коментар КНУТШ
кредитів між португальською та англійською мовами, зокрема часткова орієнтація перекладацької практики на португальську мову, що проявляється у тривалості та змісті практик. Рекомендації 1. До 2026-2027 н.р. гаранту освітньої програми розробити оновлену структурно-логічну схему, яка відображатиме послідовність вивчення освітніх компонентів та їх взаємозв'язки у межах ОП. 2. При наступному перегляді ОП розробникам забезпечити більш збалансований розподіл кредитів між португальською та англійською мовами, зокрема шляхом перерозподілу годин на практичну підготовку та практику.	<i>процесу; форми поточного та підсумкового контролю».</i> На наше переконання, структурно-логічна схема унаочнює структурно і логічно концепцію змісту освітньої програми, а не структурує хронологічну посеместрову послідовність вивчення освітніх компонентів. У структурно-логічній схемі ОПП «Переклад із португальської та з англійської мов» чітко визначено логіко-змістові складники обов'язкової та вибіркової частин, виокремлено практичну підготовку та підсумкову атестацію, а також наочно продемонстровано за допомогою стрілок зв'язки між цими складниками. Схема відображає чітко визначену структуру програми, яка забезпечує поступове й системне формування перекладацьких компетентностей. Освітні компоненти згруповані відповідно до ключових напрямів підготовки: мовної, перекладацької та практичної. Окремі блоки дисциплін формують єдину взаємопов'язану систему, спрямовану на досягнення програмних результатів навчання. Таким чином, структура освітньої програми відповідає її концепції та цілям, забезпечуючи випускникам високий рівень підготовки відповідно до заявленої спеціалізації. Водночас ми відкриті до подальшого вдосконалення програми з урахуванням рекомендацій експертів та сучасних освітніх тенденцій. 2. З приводу зауваження щодо диспропорції у розподілі кредитів між португальською та англійською мовами дозволює пояснити таке. Програма передбачає підготовку фахівців за спеціалізацією 035.053 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – португальська. Вона не передбачає присвоєння спеціалізації з англійської мови, оскільки основний фокус навчання спрямований саме на португальській, тоді як англійська виступає додатковою мовою перекладу. Для тих, хто прагне отримати рівноцінну підготовку з англійської, існує окрема програма «Переклад з англійської та другої західноєвропейської мови», де англійська є основною. Оскільки студенти вступають на програму вже з високим рівнем володіння англійською мовою, що є однією з ключових вимог для зарахування, логічним є виділення більшої кількості кредитів на опанування португальської, яка вивчається з нуля. Такий підхід відповідає міжнародній практиці у програмах, що поєднують основну та додаткову мови перекладу. Водночас маємо зазначити, що у новій <i>ОП Переклад із португальської та з англійської мов</i>, редакції 2025 року, https://drive.google.com/file/d/1ocv9K_3273vPOQOuYXyrwsvuSYKrDvU/view вже збалансовано кількість кредитів з виробничої практики обох мов. Зокрема, введено ОК 23 «Виробнича перекладацька практика з відривом від теоретичного навчання (португальська мова)» - 6 кредитів та ОК 24 «Виробнича перекладацька практика з відривом від теоретичного навчання (англійська мова)» – 6 кредитів. До того ж, те, що ЕГ називає недоліком програми, є природним наслідком того,

Звіт ЕГ	Коментар КНУТШ
	що вказана програма не є міждисциплінарною – оскільки вона запроваджена в межах однієї із мовних спеціалізації філології, то вона не має права не виділити більше кредитів на ту мову, яка є титульною для спеціалізації – інакше це було б обманом і державного замовника, і тих здобувачів які обрали собі для вивчення португальську мову. У випадку, якби Університет визначив однаковий кредитний вимір освітніх компонентів для португальської та англійської мов, ми повинні були б видавати дипломи без зазначення спеціалізації (саме така ідеологія, до речі, закладена МОН України в наказі від 01.02.2021 № 128, зі змінами, внесеними наказом № 482 від 21.03.2025: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0454-21#n13).
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання: Звіт ЕГ: Рівень В.	
Критерій 3. Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм ЕГ було з'ясовано, що доступ до ОП та визнання РН повністю відповідають вимогам за підкритеріями 3.1, 3.2, 3.3, 3.4. Процедура вступу є прозорою, чіткою та не містить дискримінаційних положень. Правила прийому, перелік ОП, за якими оголошується прийом на навчання, ліцензовані обсяги та нормативні терміни навчання, вагові коефіцієнти оцінок з предметів національного мультипредметного тесту, вимоги до мотиваційного листа та критерії його оцінювання є у вільному доступі на сайті приймальної комісії (3.1). В університеті діють положення, які регулюють визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО (3.3), і визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті (3.4), проте практик визнання таких результатів не було. Позитивною практикою є участь ЗВО в експериментальному проєкті МОН «Відкритий шлях до вищої освіти». Зважаючи на наведені факти, ЕГ оцінює відповідність ОП критерію 3 за рівнем В. Недоліки Несуттєвий недолік: практика визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті є нереалізованою. Здобувачі обізнані з можливостями і процедурами визнання результатів, отриманих у системі неформальної/інформальної освіти, проте активно не використовують ці можливості. Рекомендації Рекомендується гаранту ОП спільно з НПП до початку нового навчального семестру розробити план заходів, спрямованих на ознайомлення здобувачів з можливостями неформальної освіти	Щиро дякуємо ЕГ за рекомендацію та увагу до питання визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та/або інформальній освіті. В Університеті діє «Положення про валідацію і визнання результатів навчання, здобутих у процесі неформальної та/або інформальної освіти у програмах вищої та фахової передвищої освіти Київського національного університету імені Тараса Шевченка» (https://senate.knu.ua/?p=2271). Здобувачі освіти поінформовані про можливості та процедури визнання результатів навчання, отриманих у системі неформальної та/або інформальної освіти. Крім того, ННІФ не лише підтримує такі можливості, а й самостійно створює їх для студентів, зокрема через діяльність Літньої філологічної школи та Школи західноєвропейських мов і перекладу, результати навчання в яких можуть бути перезараховані в межах окремих освітніх компонентів. Водночас, невисокий рівень звернень здобувачів щодо перезарахування результатів неформальної освіти, попри їхню обізнаність про такі можливості, свідчить не про недолік, а про комплексність і практикоорієнтованість ОП «Переклад із португальської та з англійської мов». Програма охоплює всі необхідні компоненти професійної підготовки перекладача: студенти мають значну кількість практичних курсів, проходять виробничу перекладацьку практику в перекладацьких агенціях, державних установах та медіаорганізаціях (Укрінформ, Національний інститут стратегічних досліджень, Ukraine NOW, ГО «Український кризовий медіа-центр» тощо), а також беруть участь у численних культурних та освітніх заходах — зустрічах із представниками посольств Португалії та Бразилії, перекладачами, письменниками, перекладачами Європарламенту, можливість тамтешнього стажування, можливість академічної мобільності закордоном, участь у конкурсах перекладу тощо. Отже, можливості для здобуття та визнання результатів неформальної освіти в Університеті є доступними та підтримуються, однак потреба в їх активному використанні є обмеженою завдяки змістовному наповненню та практичній спрямованості самої освітньої програми. Тим не менш, варто зауважити, що ЄС вказує що перезарахування результатів неформальної освіти є викликом, а не завданням закладів формальної освіти.

Звіт ЕГ	Коментар КНУТШ
з конкретних ОК.	Звертаємо також увагу членів ЕГ, що акредитаційні агенції країн ЄС при проведенні акредитації освітніх програм стурбовані не самим перезарахуванням і, тим більше, не популяризацією програм неформальної освіти, а забезпеченням якості освіти при перезарахуванні рівень здобутих на програмах неформальної освіти РН має відповідати вищій освіті, а спрямованість – профілю кваліфікації. Плануємо розробити план додаткових заходів з метою інформування здобувачів ОП з можливостями неформальної освіти.
Критерій 4. Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою: Звіт ЕГ: Рівень В.	
Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм Освітній процес загалом відповідає вимогам законодавства. Методи, засоби та технології навчання і викладання в цілому сприяють досягненню заявлених у освітній програмі мети та програмних результатів навчання (підкритерій 4.1). Учасникам освітнього процесу своєчасно надається інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих ОК (прописано у змісті РП), водночас інформація щодо компонентів ОП представлена публічно не належним чином (підкритерій 4.2); у межах ОП поєднано навчання і дослідження, однак аналітико-практична діяльність здобувачів є низькою (підкритерій 4.3); систематично оновлюється зміст освітніх компонентів на основі наукових досягнень НПП (підкритерій 4.4). Навчання, викладання та наукові дослідження в межах ОП частково дотримуються інтернаціоналізації освіти за ОП (підкритерій 4.5). Позитивні практики відсутні. Визначено рівень відповідності «В», оскільки вимоги вимоги підкритерію 4.1. 4.3, 4.4, 4.5 виконано повністю, вимоги підкритерію 4.2 виконаний частково (виявлені недоліки – несуттєві). На ОП відсутні практики, що мають зразковий та/або інноваційний характер. Недоліки Несуттєві недоліки: 1.Невідповідність переліку компонентів ОП інформаційним ресурсам, наявним у публічному доступі на сторінці ННІФ. 2. Відсутність РП ОК12 Інформаційні технології та штучний інтелект у перекладі та ОК23.01 Навчальна перекладацька практика з відривом від теоретичного навчання (англійська мова) 3. Низька наукова активність здобувачів вищої освіти. 4. Несистемна залученість іноземних партнерів до освітнього процесу на цій ОП. Рекомендації 1.Гаранту ОП, НПП переглянути відповідність переліку компонентів ОП списку ОК, оприлюднених на сайті КНУТШ, на сторінці ННІФ до вересня 2026 року. 2.Гаранту ОП, НПП,	Дякуємо ЕГ за рекомендації та увагу до вдосконалення ОП. Щодо зауваження про невідповідність переліку компонентів ОП інформаційним ресурсам на сторінці ННІФ, зазначаємо, що на сторінці ОП «Переклад із португальської та з англійської мов» (https://philology.knu.ua/osvitni-prohramy/bak-opysy-op-ta-proh-nd/o35-o53-b-pp/) розміщено актуальну інформацію щодо освітніх компонентів, які реалізуються для здобувачів освіти на даний момент, зокрема робочі програми та вибіркові блоки. РП ОК12 «Інформаційні технології та штучний інтелект у перекладі» та ОК23.01 «Навчальна перекладацька практика з відривом від теоретичного навчання (англійська мова)» входять до оновленої редакції ОП та будуть упроваджені відповідно з 2026/2027 н.р. та 2027/2028 н.р. Водночас у подальшому буде переглянуто принципи розміщення інформації на сторінці ОП для забезпечення її більшої структурованості та прозорості. Не можемо повністю погодитися із зауваженням щодо низької наукової активності здобувачів. Студенти ОП беруть участь у наукових конференціях, готують наукові публікації, публікують власні переклади та статті у збірнику «Стиль і переклад». На кафедрі функціонує науковий гурток «Як перекладати художню літературу», у межах якого проводяться семінари та зустрічі з перекладачами-практиками, що сприяє розвитку дослідницьких компетентностей та підготовці кваліфікаційних робіт. Також не можемо повністю погодитися із твердженням про несистемну залученість іноземних партнерів до освітнього процесу. Упродовж усього періоду навчання на ОП викладає лектор із Португалії Енріке Альбукерке, координатор Київського центру португальської мови Інституту Камоенса та представник роботодавців. ОП активно співпрацює з Посольствами Португалії та Бразилії, які забезпечують здобувачів сучасними навчальними матеріалами та регулярно долучаються до проведення культурних і освітніх заходів: святкування Дня португальської мови, конкурсів, вікторин, переглядів фільмів, зустрічей із журналістами, перекладачами та іншими представниками професійного середовища. Крім того, студенти щороку беруть участь у програмах академічної мобільності, зокрема навчаються в Лісабонському університеті з можливістю перезарахування результатів навчання. Водночас кафедра й надалі працюватиме над розширенням міжнародної співпраці та залученням іноземних партнерів до реалізації ОП.

Звіт ЕГ	Коментар КНУТШ
які викладають ОК12, ОК23.01, розробити робочі програми відповідних дисциплін до 1.09.2026 року 3. Гаранту ОП налагодити систематичне залучення здобувачів вищої освіти до участі в наукових конференціях, покращити публікаційну активність (тези, статті у співавторстві з НПП) протягом 2026-2027 н.р. 4. Відділу міжн.співробітництва, директору ННІФ, завідувачу кафедри, гаранту ОП розробити графік лекцій, зустрічей від іноземних партнерів до вересня 2026-2027н.р..	Плануємо оптимізувати систему оприлюднення змісту навчальних дисциплін за ОП. Прізвища НПП, які викладають ОК 12 і ОК 23 будуть оприлюднені після формування навантаження викладачів, залучених до викладання цих дисциплін. Плануємо і надалі стимулювати студентів до наукової діяльності з урахуванням їхніх особистих прагнень і бачень власної освітньої траєкторії. Плануємо і надалі активно долучатися до міжнародних проєктів перекладознавчого спрямування.
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність: Звіт ЕГ: Рівень В.	
Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм Система контрольних заходів, оцінювання здобувачів вищої освіти та забезпечення академічної доброчесності загалом відповідає вимогам і є прозорою, структурованою та нормативно врегульованою. Форми контролю, критерії оцінювання та процедури їх реалізації дозволяють об'єктивно встановити рівень досягнення програмних результатів навчання, а політика академічної доброчесності є чітко визначеною та послідовно впроваджується. Встановлені недоліки суттєво не погіршують навчальний процес. - залучення кількох суб'єктів до оцінювання кваліфікаційних робіт (керівник, рецензент, комісія), що підвищує об'єктивність і якість оцінювання; - інтеграція принципів академічної доброчесності в освітній процес (через окремі освітні компоненти та системну роботу зі здобувачами), а не лише формальне декларування. Недоліки – обмежений обсяг оприлюднених робочих програм освітніх компонентів (у відкритому доступі представлено лише програми поточного курсу), що ускладнює ознайомлення здобувачів із повним змістом освітньої програми. Рекомендації ЕГ рекомендує забезпечити оприлюднення повного комплексу робочих програм освітніх компонентів для всіх років навчання у відкритому доступі до початку нового навчального семестру.	Дякуємо ЕГ за рекомендацію та увагу до питання доступності інформації про освітню програму. На сторінці ОП «Переклад із португальської та з англійської мов» розміщуються робочі програми освітніх компонентів, які реалізуються для здобувачів освіти на поточному етапі навчання. Такий підхід був обраний насамперед з огляду на зручність користування інформаційними ресурсами для студентів та необхідність уникнення дублювання або розміщення матеріалів, що ще не впроваджені для відповідного року вступу. Водночас погоджуємося, що обмежений обсяг оприлюднених робочих програм може ускладнювати цілісне ознайомлення з повним змістом ОП для всіх зацікавлених сторін. У зв'язку з цим у подальшому буде переглянуто підходи до структурування та наповнення сторінки освітньої програми з метою забезпечення більш повного та зручного доступу до інформації про всі освітні компоненти ОП.
Критерій 6. Людські ресурси: Звіт ЕГ: Рівень В.	
Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм ЗВО загалом забезпечує належний рівень критичної маси кадрового забезпечення освітньої програми та створює умови для професійного розвитку НПП. Відзначається позитивна динаміка у підвищенні публікаційної активності викладачів у	Дякуємо за увагу до цього критерію та його ґрунтовний аналіз. Упродовж року викладачі освітньої програми суттєво підвищили публікаційну активність, узгодивши її з вимогами ЛУ. Крім того, до викладання як фахових, так і загальноосвітніх дисциплін було залучено значну кількість науково-педагогічних працівників, які вже відповідають щонайменше чотирьом вимогам ЛУ та мають належний професійний профіль

Звіт ЕГ	Коментар КНУТШ
річищі змісту ОК і приведенні їх діяльності у відповідність до Ліцензійних вимог. Процедури конкурсного відбору є формалізованими та недискримінаційними, однак рівень їх прозорості знижується через відсутність оприлюднених результатів рейтингування та неповну відповідність окремих НПП вимогам. Залучення роботодавців і практиків до освітнього процесу здійснюється, проте потребує систематизації та сталості. Професійний розвиток викладачів підтримується через внутрішні та зовнішні програми, стажування та систему заохочень. За сукупністю параметрів проаналізованої інформації та встановлених фактів, ЕГ констатує в цілому відповідність Критерію 6. Недоліки - Структура інформації, наведеної у відомостях самооцінювання ОП, не дозволяє повною мірою верифікувати відповідність окремих викладачів вимогам п. 38 Ліцензійних умов, також недостатньо експліцитно відображено постульовані механізми врахування виконання 4 пунктів Ліцензійних вимог у відкритих матеріалах та ресурсах ОП; - Відсутність у відкритому доступі критеріїв рейтингового оцінювання НПП, що знижує рівень прозорості процедур оцінювання та кадрового відбору фахівців; - Не всі викладачі-практики, залучені до реалізації ОП, формалізовані як сумісники, що ускладнює однозначну оцінку їх відповідності нормативним вимогам, попри те, що їх залучення є позитивною тенденцією та підсилює практичну складову підготовки перекладачів; - Співпраця з роботодавцями має переважно точковий цільовий характер і потребує подальшої систематизації у форматі регулярної участі в освітньому процесі. - Стейкхолдерами відзначається потреба в актуалізації підготовки здобувачів у сфері САТ-технологій, постредагування машинного перекладу та ШІ технологій у перекладі. Рекомендації Гаранту ОП та групі забезпечення: - до вересня 2026 р. розробити та оприлюднити на сторінці ОП узагальнену матрицю відповідності НПП освітнім компонентам і критеріям Ліцензійних вимог; Гаранту ОП спільно з роботодавцями: - До початку 2026/2027 н.р. запровадити системну модель залучення роботодавців (щонайменше 1 регулярний практико-орієнтований курс/модуль або серію тренінгів на семестр із залученням представників індустрії); - До грудня 2026 р. укласти не менше 2-3 довгострокових угод про співпрацю з перекладацькими агенціями/компаніями з	Під час формування відомості самооцінювання за мету було поставлено аргументацію відповідності викладачів освітнім компонентам, в той час як відповідність викладачів Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності перевіряється керівництвом підрозділів, відповідно до пам'ятки КНУ імені Тараса Шевченка керівникам структурних підрозділів про укладання / переукладання трудових договорів з НПП університету https://senate.knu.ua/wp-content/uploads/2025/09/ПАМ'ЯТКА1.pdf Критерії рейтингування НПП було розглянуто на Вченій раді ННІФ, а також доведено до відома усіх кафедр і НПП ННІФ, отже, рейтингування було прозорим для всіх НПП. Окремі перекладачі-практики працюють на ОП на постійній основі (Бережний А.В.: автор перекладу з португальської мови романів найвидатнішого ангольського письменника Пепетели (Артур Карлос Маріусіо Пестана дос Сантос) "Майомбе" та "Муана Пуо". Київ. 1985 р., 235 с.; автор перекладу біля двох десятків бразильських кінофільмів, які демонструвалися в Україні на фестивалях бразильського кінематографу; переклав всі найважливіші міждержавні документи укладені між Бразилією та Україною у період з 1995 по 2019 рік; учасник підготовки та укладення угод та договорів про співпрацю між Україною та Бразилією у галузі освіти (МОН України, КНДУ ім. Т. Шевченка, Університет Київська політехніка); асист. О.М. Вронська: автор перекладу <i>Descubriendo Ucrania / Descubriendo Ucrânia. Фотоальбом (текст іспанською та португальською мовами)</i>. К.: Міністерство закордонних справ України, 2010. 23 с.; автор перекладу <i>Сержіу Буарке ді Оланда. Коріння Бразилії. Переклад з португальської</i>. Львів: Видавництво Анетти Антоненко – Київ: Ніка-Центр, 2015. 239; автор перекладу <i>Алуїзіу ді Азеведу. Вулик. Переклад з португальської. Всесвіт. Журнал іноземної літератури</i>, вип. 5 – 6. Київ, 2016. – с. 7 – 148.; автор перекладу <i>Вієйра Ж.К. Це море єднає мову чи мова єднає море? Переклад з португальської // Стиль і переклад. Вип. 1(6)</i>. К.: ВПЦ Київський університет, 2019. С. 216 – 220.; постійно здійснює переклад судових засідань та переклад на найвищому рівні: візит президента Португалії в серпні 2023р.; переклад міністра закордонних справ в березні 2024, 2025 рр.; переклад прем'єр-міністра Португалії в грудні 2025р.); КНУ імені Тараса Шевченка вітає такі ініціативи й оцінює як позитивну тенденцію залучення до штату викладачів перекладачів-практиків. Регулярність співпраці з роботодавцями справді має резерви для поліпшення, однак з моменту попередньої акредитації відбулися зустрічі з такими працедавцями: Олена Габелко, Олексі Ситнік та інші перекладачі Європарламенту, Владислав Дем'янов, Ігор Маликін (докладніші відомості доступні за посиланням: https://philology.knu.ua/struktura-if/kafedry/kafedra-teor-i-prakt-perekladu-roman-mov/diyaln-kaf-teor-prakt-per-rom-mov-zerova/) Активна комунікація з потенційними працедавцями відбувається протягом року регулярно щодо можливостей виробничої перекладацької практики; оскільки

Звіт ЕГ	Коментар КНУТШ
метою інтеграції практичних кейсів, стажувань та сучасних технологій у навчальний процес. Адміністрації ННІФ: - До кінця 2026 р. розробити, затвердити та оприлюднити критерії рейтингового оцінювання НПП і забезпечити щорічне публічне розміщення результатів рейтингування на офіційному сайті інституту; - До початку 2026/2027 н.р. унормувати залучення викладачів-практиків (укладання договорів сумісництва або інших форм офіційного залучення) з фіксацією їх ролі в освітньому процесі та відповідності нормативним вимогам. Адміністрації університету: - До березня 2027 р. забезпечити оновлення внутрішніх нормативних документів або рекомендацій щодо прозорого відображення виконання Ліцензійних вимог у відкритих ресурсах ОП; - Протягом 2026-2027 рр. розширити інституційну підтримку програм підвищення кваліфікації викладачів у сфері цифрових технологій перекладу (САТ, ШІ) через сертифікатні курси або партнерські програми (зокрема з відповідними структурами Європейської Комісії – DGT).	оприлюднюються лише позитивні результати комунікації, вони можуть виглядати фрагментарно попри постійний характер комунікації. У 2025 році четверо роботодавців і представників ринку перекладу було залучено до написання відгуків на нову освітню програму. Під час зустрічей в 2025 року працедавці справді відзначили необхідність постредагування як нову затребувану нішу на ринку перекладацьких послуг, що буде враховано під час розробки нової освітньої програми, робочих програм з практики перекладу та дотичних ОК. Під час розробки редакції програми в 2024 році вже було започатковано навчання цього аспекту перекладу шляхом впровадження вибіркової дисципліни "Постредагування (романські мови)" для студентів ОП https://philology.knu.ua/osvitni-prohramy/pereliky-os-bakalavr-vybirkovykh-dystsyplin/. Дякуємо за рекомендації. Кореляція НПП з навчальними дисциплінами і відповідність ліцензійним умовам готується як зріз досягнень викладачів протягом останніх п'яти років, після чого ці дані залишаються у відкритому доступі для всіх зацікавлених осіб, через що не вважаємо за потрібне додатково оприлюднювати ці дані на веб-сторінці освітньої програми, враховуючи також дуже високу динамічність цих даних: за кілька місяців у викладача може вийти кілька нових статей, теж, з'явиться авторський сертифікат, патент, тощо. Набагато легше перевірити ці дані на сторінці кожного штатного НПП, які кожен НПП оновлює по мірі додавання нових важливих відомостей про власну науково-педагогічну діяльність. Погоджуємось, що бажано мати чіткий план залучення працедавців, співпраці з перекладацькими компаніями й агенціями; проєкт цього плану готується перед початком навчального року, однак протягом року виникають корективи з огляду на зміну плану працедавців, представників ринку перекладу, воєнний стан і зміни безпекових побутових умов, через виникнення нових значущих професійно-освітницьких ініціатив, про які не було відомо до початку навчального року. Кафедра працює над укладанням угод про співпрацю з перекладацькими агенціями і прагнутиме укласти їх з ними, якщо буде згода перекладацьких агенцій. Критерії рейтингування НПП і ННІФ розроблено на початку 2025 року, схвалено Вченою радою ННІФ і надавалися під час попередньої акредитації, отже, наявні у відкритому доступі; додатково критерії рейтингування НПП у ННІФ будуть оприлюднені на веб-сторінці структурного підрозділу. Залучення перекладачів практики унормовано: до викладання на кафедрі на умовах строкового договору долучалися перекладачі-практики І.Корнічук у 2024-2025 навчальному році, А.В. Бережний та О.М. Вронаська. Плануємо і надалі продовжувати практику залучення фахівців з перекладу. Вимоги до НПП щодо затвердження ліцензійних умов провадження освітньої діяльності з 2019 року регулярно доводяться до відома усіх науково-педагогічних працівників. Ініціативи з підвищення цифрової кваліфікації викладачів у сфері цифрових технологій неодноразово впроваджувалися. Приміром, <i>Tech Summer for Educators: AI</i>

Звіт ЕГ	Коментар КНУТШ
	<i>Edition</i>, 23 липня 2024 – 13 серпня 2024 (курси пройшли викладачі кафедри С.Б.Фокін); КНУ імені Тараса Шевченка є академічним партнером RWS TRADOS, який надає для викладачів можливість проходити низку безоплатних курсів з опанування CAT-знарядь; однак згодні, що ці ініціативи доречно розширювати.
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси: Звіт ЕГ: Рівень В.	
Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм Освітнє середовище та матеріально-технічні ресурси освітньої програми загалом відповідають вимогам і забезпечують досягнення визначених цілей та програмних результатів навчання. Заклад вищої освіти формує комплексну інфраструктуру, що поєднує сучасне навчально-методичне забезпечення, доступ до міжнародних наукометричних баз даних, спеціалізоване обладнання та програмне забезпечення, а також розвинену систему підтримки здобувачів. Позитивними практиками ОП в контексті 7 Критерію вважаємо: – достатній рівень навчально-методичного забезпечення, включно з сучасною фаховою літературою, ресурсами іноземними мовами та доступом до міжнародних наукометричних баз даних Scopus, Web of Science; – наявність сучасної матеріально-технічної бази (спеціалізовані лабораторії, мультимедійне обладнання, професійне програмне забезпечення), що відповідає фаховій спрямованості ОП; – належні умови для забезпечення фізичної безпеки та підтримки ментального здоров'я, з урахуванням умов воєнного стану. Недоліки Недоліком ОП у контексті Критерію 7 є недостатньо інтуїтивно операційний інтерфейс сайту ННІФ та інституційного репозитарію, що частково ускладнює навігацію й доступ до повної та структурованої інформації про освітню програму. Рекомендації До початку 2026–2027 н.р. адміністрації ННІФ спільно з відповідними підрозділами університету оптимізувати інтерфейс сайту ННІФ та інституційного репозитарію, забезпечивши інтуїтивно зрозумілу навігацію та структуроване розміщення матеріалів освітньої програми (зокрема через уніфікацію розділів і скорочення кількості переходів до ключової інформації), з метою підвищення доступності інформації для здобувачів освіти.	Вдячні за підказки щодо поліпшення інтерфейсу; ми завгли відкриті до оптимізації, в якій орієнтуємось на відуки студентів; наразі пропозицій щодо зміни або вдосконалення не надходило, однак у разі їх надходження пропозиції будуть враховані. Вдячні за надані рекомендації. Нині веб-сторінка освітньої програми ґрунтується на ієрархії від загальних рубрик до спеціалізованих. До будь-якої важливої інформації можна дістатися шляхом одного-двох натискань на кнопки або гіперлінки. Однак у разі конкретних побажань і пропозиції готові оптимізувати схему навігації на сайті.
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми: Звіт ЕГ: Рівень В.	
Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні	Вдячні за зауваження, однак вважаємо, що питання внутрішнього моніторингу

Звіт ЕГ	Коментар КНУТШ
практики за критерієм ЗВО загалом дотримується визначених процедур внутрішнього забезпечення якості освітньої програми. Процеси розроблення, затвердження, моніторингу та перегляду ОП є формалізованими, нормативно врегульованими та послідовно застосовуються. ЕГ відзначає, що рекомендації попередніх акредитацій значною мірою враховані, що проявляється в оновленні структури ОП, змісті освітніх компонентів, посиленні практичної та цифрової складової підготовки, а також активізації публікаційної діяльності НПП. Система внутрішнього забезпечення якості демонструє здатність реагувати на результати моніторингу, що підтверджується конкретними змінами в ОП та освітньому процесі. В академічній спільноті сформована культура якості освіти, що підтримується діяльністю відповідних структурних підрозділів, оновленням нормативної бази та участю НПП у програмах підвищення кваліфікації. З огляду на наведене, ЕГ констатує в цілому відповідність критерію 8. Недоліки - Попри загальне врахування рекомендацій попередньої акредитації, відсутній чітко формалізований та публічно відображений механізм моніторингу їх виконання на рівні ОП і структурного підрозділу. - Не повною мірою інституціоналізовано системний підхід до узагальнення результатів опитувань усіх груп стейкхолдерів (зокрема роботодавців і випускників) та їх комплексного аналізу з подальшим публічним відображенням у контексті вдосконалення ОП. - Внутрішня система забезпечення якості демонструє позитивну динаміку реагування на результати моніторингу, однак потребує подальшого розвитку інструментів раннього виявлення та системного врахування окремих ризиків у реалізації ОП (зокрема в частині кадрового забезпечення та відповідності викладання освітнім компонентам). - Частина здобувачів недостатньо поінформована про механізми їх участі у процедурах забезпечення якості та впливу на освітню програму. - Взаємодія з роботодавцями у межах забезпечення якості має переважно точковий характер і потребує подальшої систематизації. - Відсутня повністю сформована консолідована база випускників і системний інструментарій моніторингу їх кар'єрних траєкторій. Рекомендації Гаранту ОП та групі забезпечення: - До грудня 2026 р.	не обов'язково цікав стороннім відвідувачам веб-сторінки ОП. У моніторингу ОП беруть участь гарант, завідувач кафедри, профільний заступник директора, відділ забезпечення якості освіти КНУ імені Тараса Шевченка. Результати моніторингу обговорюються на засіданнях профільної кафедри, Вченій раді ННІФ. В КНУ імені Тараса Шевченка розроблені анкети опитування випускників і роботодавців. Втім, практика показує, що стейкхолдери воліють спілкуватися у менш формальному режимі спілкування. Перевагою синхронного спілкування, на відміну від анкетування, є двосторонньою комунікацією, в якій можливо виявити й уточнити додаткові істотні деталі. Система забезпечення якості освіти у КНУ імені Тараса Шевченка вчасно реагує на потенційні проблеми навчання за освітніми програмами шляхом низки заходів: опитування якості викладання, опитування щодо задоволеності навчання за освітньою програмою, опитування соціологічної служби, шляхом оприлюднення, аналізу й узагальнення досвіду усіх попередніх акредитацій. https://knu.ua/ua/official/accreditation/ У кадрових питаннях моніторинг проводиться теж на кількох рівнях: кандидатури на посади НПП обговорюються на засіданнях кафедри, на Вченій раді ННІФ; відповідність кваліфікації додатково перевіряється у відділі кадрів. Тим не менш, відділ якості освіти додатково моніторить відповідність НПП ліцензійним умовам шляхом щорічного збору даних. Здобувачам ОП регулярно надаються пояснення, що їхня участь в опитуваннях, зокрема, щодо якості викладання, важлива для подальшого поступу й оптимізації освітньої програми. Окрім традиційних питань, опитувальники містять відкритий коментар, в яких студенти можуть висловити свої думки, побажання, пропозиції. Те, що студенти не дуже активно цим користуються, вочевидь, пов'язане з тим, що студенти не мають ґрунтовної педагогічної компетентності для оцінки можливих змін; регулярно проводяться цільові опитування студентів в робочих чатах щодо їхньої думки (зокрема, в 2024 році порядок викладання окремих компонентів встановлювався шляхом опитування в тому числі студентів у робочому чаті). Випускникам ОП регулярно пропонується участь у робочій групі (з 2025 року в робочій групі ОП бере участь випускниця ОП – Яна Власенко). Співпраця з роботодавцями має одну головну мету – успішне працевлаштування випускників, які прагнуть працевлаштуватись у галузі перекладу, хоча через те, що тематика заходів, до яких вони долучаються, різна, може справити враження відсутності систематизації. Поступове створення консолідованої бази випускників здійснюється як Асоціацією випускників ННІФ (https://philology.knu.ua/vypusknukam/), так і зусиллями викладачів ОП. Кожній групі випускників ОП після захисту кваліфікаційної роботи пропонується участь у подальшому моніторингу освітньої програми, в обміні контактами і в подальшому відомості про кар'єрну траєкторію. На

Звіт ЕГ	Коментар КНУТШ
розробити та оприлюднити на сторінці ОП реєстр рекомендацій попередніх акредитацій із відображенням стану їх виконання (виконано/частково/у процесі) та відповідальних осіб. - До березня 2027 р. запровадити щорічний узагальнений звіт за результатами опитувань усіх стейкхолдерів (здобувачів, випускників, роботодавців) із публічним розміщенням і відображенням прийнятих рішень щодо вдосконалення ОП. - До початку 2026/2027 н.р. провести інформаційні сесії для здобувачів (не менше 2 разів на рік) щодо механізмів їх участі у забезпеченні якості ОП та шляхів врахування їхніх пропозицій. Адміністрації ННІФ: - До кінця 2026 р. впровадити систему раннього виявлення ризиків у реалізації ОП (зокрема щодо кадрового забезпечення та відповідності викладання ОК) через регулярний внутрішній аудит (щонайменше раз на рік) із документованими результатами. – До початку 2026/2027 н.р. розробити та затвердити модель системної взаємодії з роботодавцями, що передбачає їх регулярну участь у перегляді ОП (не рідше 1 разу на рік) та документування результатів такої участі. Адміністрації університету (відділу забезпечення якості освіти): - До березня 2027 р. розробити уніфікований інструментарій моніторингу виконання рекомендацій акредитацій для всіх ОП та забезпечити його впровадження на рівні структурних підрозділів. - Протягом 2026–2027 рр. запровадити централізовану електронну систему збору та аналізу зворотного зв'язку від стейкхолдерів із можливістю формування аналітичних звітів. Гаранту ОП спільно з адміністрацією: - До кінця 2026 р. сформувати та запустити консолідовану базу випускників ОП (із покриттям не менше 70% випускників останніх 5 років) та запровадити щорічне опитування щодо їх кар'єрного розвитку.	надання власних контактів погоджується частина випускників. Оприлюднення у відкритому доступі щодо професійного поступу може виявитись прийнятним не для всіх випускників. Тому база даних випускників наявна у закритому форматі. Дякуємо експертній групі за уважний аналіз та надані рекомендації. Ми поділяємо важливість підвищення прозорості та системності у відстеженні виконання рекомендацій і врахування думки стейкхолдерів у вдосконаленні освітньої програми. Вважаємо за доцільне все ж зазначити, що запропонований формат публічного реєстру рекомендацій із деталізацією відповідальних осіб потребує додаткового узгодження з внутрішніми політиками університету щодо розподілу відповідальності та публічності управлінських процесів. У зв'язку з цим можливість реалізації цього пункту буде розглянута з урахуванням інституційних регламентів і ресурсних обмежень, із потенційною адаптацією форми представлення інформації. Щодо підготовки щорічного узагальненого звіту за результатами опитувань стейкхолдерів, загалом підтримуємо цю рекомендацію як таку, що сприятиме систематизації зворотного зв'язку. Разом із тим зазначимо, що відповідні механізми вже частково функціонують у межах внутрішньої системи забезпечення якості освіти. Подальше вдосконалення цієї практики передбачає інтеграцію наявних інструментів, що може вплинути на формат і строки впровадження запропонованої ініціативи. Внутрішній кадровий аудит уже проводиться, але плануємо продовжувати цю практику. Роботодавці систематично залучаються до моніторингу освітніх програм; ми можемо розробити модель, однак вона не може працювати в односторонньому порядку: робочий графік роботодавців накладає низку обмежень на можливий формат, час і режим співпраці (в кожного роботодавця свій), тому заплановані заходи й інші ініціативи все одно доводиться додатково адаптувати з незалежних від нас обставин. Опитування з метою збору даних від випускників та інших зацікавлених сторін пов'язано з обмеженнями щодо згоди деяких випускників отримувати регулярні повідомлення щодо опитувань та інших потреб освітньої програми, що можуть сприйматися як спам. Зараз база випускників наявна; кар'єрне зростання вдається відстежувати з таких відкритих джерел як LinkedIn, відкритих даних FaceBook та інших соціальних мереж, одна навряд чи коректно ці бази оприлюднювати. Свідченням успішної співпраці з випускниками є їхнє регулярне залучення до проведення занять, лекцій; під час зустрічі з експертами окремо було передбачено зустріч з випускниками.
Критерій 9. Прозорість та публічність: Звіт ЕГ: Рівень В.	
Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм Система публічності та інформаційного супроводу ОП «Переклад з португальської та з англійської мов» побудована на засадах відкритості та доступності. Університет забезпечує учасникам освітнього	Вдячні за позитивну оцінку за Критерієм 9. Плануємо найближчим часом зазначити дату оприлюднення проєкту ОП і чіткіше маркувати період його громадського обговорення.

Звіт ЕГ	Коментар КНУТШ
процесу безперешкодний доступ до фундаментальних нормативних документів (Статуту, Положення про організацію освітнього процесу, Етичного кодексу тощо) через офіційний вебпортал КНУ. Експертна група підтверджує високий рівень обізнаності здобувачів та НПП щодо своїх прав та обов'язків, які чітко регламентовані на рівні закладу, що підтверджує відповідність підкритерію 9.1. Вебсторінка ОП на сайті Навчально-наукового інституту філології слугує ефективним комунікаційним хабом. Вона акумулює не лише організаційну інформацію (склад проєктної групи, дані про гаранта), а й навчально-методичні матеріали: від навчальних планів до тематики кваліфікаційних робіт та можливостей мобільності Erasmus+, що узгоджується з вимогами підкритерію 9.3. Прозорість процедур оновлення програми підтверджується наявністю оприлюднених рецензій та відгуків. Разом із тим, ЕГ зазначає, що процедура громадського обговорення проєкту ОП потребує чіткої часової фіксації (зазначення термінів оприлюднення проєктів), що дозволило б стейкхолдерам краще планувати свою участь у вдосконаленні програми, через що ЕГ констатує часткову відповідність підкритерію 9.2. Позитивні практики: Програма забезпечує високу прозорість через функціонування комплексного інформаційного хабу ОП із повним пакетом навчально-методичних документів, прямими каналами зв'язку з гарантом та відкритим доступом до зовнішніх рецензій і результатів моніторингу якості освіти. Визначено рівень відповідності «В», оскільки вимоги Критерію виконано повністю в підпунктах 9.1, 9.3. Вимоги підкритерію 9.2. виконано частково, виявлений недолік не є суттєвим і може бути усунений найближчим часом. Інноваційних чи взірцевих практик не зафіксовано. Недоліки Несуттєвий недолік: На сайті немає інформації про те, коли були розміщені проєкти для обговорення ОП. Недолік не є критичним для здійснення освітньої діяльності і може бути усунений найближчим часом. Сторінка 25 Рекомендації З метою дотримання принципів прозорості та прогнозованості участі стейкхолдерів у проєктуванні ОП, гаранта та проєктній групі рекомендується чітко зазначати терміни початку та завершення громадського обговорення проєкту програми на офіційному сайті, відповідно до загальноуніверситетського графіку підготовки ОП до нового навчального року.	